

DUMKO N. Taking into account personal requests of police cadets to construct their own learning trajectory.

In the article by determine personal requests of police cadets to construct their own learning trajectory. Objectives: to determine the peculiarities of constructing your own learning trajectory; find out the three main lines of building your own cadre of police cadets training.

A police officer must have professionally acquired competences, observe police principles, evaluate social and economic phenomena, perform police tasks, make sound decisions, combine a high level of professionalism with morality and culture, be capable of business. An individual educational trajectory is a personal way of realizing the personal potential of each cadet in education. Under the personal potential of the cadet here means the totality of his abilities – activity, cognitive, creative, communicative and others. The process of identification, realization and development of the cadets' abilities takes place during the educational movement of the cadet on individual trajectories.

Individual educational trajectories are developed for each educational program. Individual educational program means a student's educational program that captures the individual educational trajectory chosen by the student from the proposed (normative) disciplines, as well as a list of disciplines of the variant part of the main educational program offered to the student of his choice. Individual educational trajectory is defined for the whole period of study. The choice of the trajectory is made after enrollment of the student in the higher education institution, but not later than one month after the beginning of classes.

Keywords: *police cadet, individual trajectory of training, physical training, tactical training, communicative abilities.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-145.2019.07>

УДК 37.371. 373.29

Іванова В. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Велика увага приділяється в системах дошкільної освіти, підвищенню рівня та якості дошкільного навчання і підготовки дітей до школи як найважливішого чинника їх подальшого освітнього шляху аж до безперервної освіти “навчання впродовж усього життя”.

У статті проаналізовано структуру сучасної дошкільної системи освіти у Великій Британії та у країнах Європейського союзу (Франції, Німеччині, Фінляндії, Польщі, Швейцарії). Зазначено, що системи освіти цих країн мають свої особливості (у Великій Британії 93% дошкільних закладів забезпечується державою; у Франції навчання дітей у материнській і початковій школах здійснюється одним педагогом, що свідчить про їх тісний зв'язок; у Данії значна частина вихователів – чоловіки, що має особливе значення для дітей з неповних сімей; у Швейцарії існує дві концепції виховання дошкільнят, дві різні програми тощо). У результаті дослідження встановлено, що спільним для дошкільних закладів європейських країн є особлива увага до створення розвивального середовища та організація різних видів діяльності, що сприяє загальному розвитку дитини.

До структури дошкільної системи введена спеціальна ланка. – “передшкільний щабель” як сполучна ланка дошкільної та шкільної освіти, що орієнтує їх не лише на наступність, але й на інтеграцію (напр., старша група материнської школи у Франції сполучена з першим класом початкової школи, у Швейцарії організовані комплекси: дитячий садок-школа тощо).

Ключові слова: дошкільна освіта, системи, Велика Британія, країни Європейського союзу, особливості, спільне для дошкільних закладів європейських країн.

Зарубіжні системи дошкільної освіти мають історію, традиції. Їх вивчення може сприяти розв'язанню проблем організації і розвитку дошкільної освіти в Україні. Тому розглянемо особливості організації дошкільної освіти в країнах Європейського союзу: Німеччини, Франції, Фінляндії, Данії, Польщі, Великої Британії.

Щодо організації сучасної дошкільної освіти у системі неперервної освіти у країнах Європейського Союзу, то ця проблема постійно знаходиться в полі зору вітчизняних науковців. Зокрема, проблеми реформування вищої освіти Великої Британії та Європейського регіону є темою досліджень вітчизняних і зарубіжних компаративістів (Н. Авшенюк, Ф. Богуш, Б. Вульфсон, О. Зима, К. Корсак, В. Кремень, О. Матвієнко, Н. Ничкало, Л. Пуховська, С. Сажник, А. Сбруєва, Т. Степанова та ін.).

Метою статті є розгляд сучасної дошкільної освіти у системі неперервної освіти у країнах Європейського Союзу.

Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: теоретичні (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури), що дає змогу обґрунтувати вихідні положення дослідження; інтерпретаційно-аналітичний метод, на основі якого вивчаються джерела із застосуванням синтезу, аналізу, систематизації та узагальнення.

Основні типи дошкільних закладів у Великій Британії: муніципальні та приватні денні ясла, ясельні школи, ясельні класи, ігрові групи, клуби матері і дитини, "групи можливостей". Ясельні школи та класи (державні) для дітей 3-5 років частково безоплатні, ігрові групи (2-3 роки) фінансуються з різних джерел. Поряд з державною системою дошкільного освіти (93%) функціонує і приватна (7%); до навчання і виховання дошкільників застосовується диференційований підхід; до школи діти готуються в дитячих садках, проходячи підготовчий курс. У приміщенні "ясельної школи" знаходиться велика кількість різноманітного обладнання та матеріалів, в тому числі ігрові інструменти, комп'ютери.

Особливий інтерес викликають французькі дошкільні заклади, названі материнськими школами, які вважаються гордістю системи освіти Франції і не мають аналогів в світі [1]. Крім материнських шкіл, до типів навчальних закладів для виховання дошкільників від 2 до 6 років належать класи для малят при початкових школах та дитячі садки. Загальна мета дошкільного виховання – забезпечити всебічний розвиток дитини. Головні завдання різних типів дошкільних закладів – увести дитину в життя колективу, розвинути різні види діяльності, сформувані прагнення до знань, навчити працювати, вчитися, встановлювати стосунки з іншими дітьми. Роль вихователя полягає в організації дозвілля дітей, спрямуванні їхнього розвитку, створенні розвивального середовища, вивченні поведінки і психології. Головна форма занять у материнській школі – гра [1; 2].

Франція займає одне з перших місць у світі за кількістю дітей, залучених до системи суспільного дошкільного виховання. Навчання в дошкільному

закладі не є обов'язковим, але на сьогоднішній день практично 100% дітей у віці від 3 до 5 років навчаються в материнських школах. За даними Національного агентства статистичних досліджень (INSEE), кількість дітей у віці двох років у 2010–2011 навчальному році склала 13,6% від усіх малюків країни, а в віці від 3 до 5 років – всі 100%. І така тенденція продовжує зберігатися по даний час [1; 3, с. 97].

Як зазначає Л. Козак, [1] у Франції прийнято Закон про школу (1975 р.), яким передбачено певні заходи щодо забезпечення наступності між дошкільним вихованням і шкільним навчанням. У країні існує унікальний досвід навчання дітей у материнській і початковій школах одним педагогом. Хоч це й не є системою, однак такі приклади свідчать про можливість посилення зв'язку між дошкільним і шкільним навчанням. Завдяки заходам у цьому напрямі нині у материнських школах і класах для малят навчаються всі дошкільники 5-6 років, а молодші діти забезпечені дошкільними закладами на 75%. Політиці в галузі дошкільної освіти в останні десятиліття притаманні прагнення демократизувати її зміст, інтегрувати міжнародний досвід і спрямувати дошкільня на прищеплення фундаментальних життєвих навичок [4].

Національна специфіка материнської школи полягає в наступному: первинне навчання включає в себе перші 2 роки материнської школи – молодше і середнє відділення. Третій рік – старше відділення – діти набувають основних навичок, коли програмою передбачені години читання казок і години ручної праці (малювання, ліплення, виготовлення іграшок). В класі все розділено на зони: кухонний куточок, настільні ігри, бібліотека, театр, ферми тощо. У дитини розвивається здатність думати, говорити, діяти. Багато уваги приділяється дитячим театральним постановкам, за допомогою яких долучають дітей до художньої культури, розвивають екологічні смаки [1; 5].

У Франції використовуються різні форми інтеграції дитячих дошкільних груп і початкових класів. Зокрема, старша група малюків материнської школи (4-5 років), сполучена з першим роком навчання у початковій школі, є "підготовчим класом" [6; 1].

У Німеччині з 1957 року діє закон про вільне відвідування дитячих садків (Kinderharten), 20% із яких утримує держава, 80% належать церковним общинам, профспілкам, німецькому Червоному Хресту, службі молоді, іншим благодійним товариствам. Батьки оплачують половину вартості утримання дітей, решту витрат відшкодовує власник дошкільного закладу [1]. У Німеччині існують різні типи дошкільних закладів:

- дитячі садки з повним або неповним перебуванням, призначені для дітей від 3-х до 6-ти років;
- групи-садки для дітей однієї вікової групи (переважно для старших дошкільників);
- пришкільні групи (для п'ятирічних дітей);
- підготовчі класи початкової школи (у них виховують і навчають п'ятирічних дітей);
- цілодобові інтернати для здорових дітей віком від 3-х до 6-ти років або ж для дітей із проблемами здоров'я і розвитку [1].

Головні концептуальні засади виховання дітей реалізуються в дитячих садках вільного і відкритого типів. Найпоширеніший тип вільного дитячого садка – Вальдорфські дитячі садки і дитячі садки Монтесорі [1].

Відкритий дитячий садок побудований на ситуативно орієнтованій концепції дошкільного виховання, для якої характерні:

- відкрите планування, в якому беруть участь діти; навчання на основі реальних життєвих зв'язків;
- єдність гри й навчання;
- різновікова організація життя й діяльності;
- зв'язок із громадськістю; співробітництво батьків і дошкільного закладу.

Головна вимога до вихователя: здатність до систематичних і тривалих спостережень, аналізу результатів педагогічної діяльності, прогнозування можливих варіантів [1]. У методиці роботи з дошкільниками використовуються багате предметно-дидактичне середовище, різноманітний ігровий та художній матеріал, спеціально розроблені навчальні ситуації та заняття [7].

Однією з особливостей системи виховання в Німеччині є наявність так званих материнських центрів, де матері разом із дітьми займаються цікавими й корисними справами, мають можливість невеликого заробітку, а головне – спілкуються між собою та з педагогами і психологами.

У німецькому дитячому садку виділяють приміщення для рольових, сюжетних, режисерських ігор, для конструювання та експериментування. Для малювання, ліплення, аплікації виділяється “креативна кімната”, для фізичної активності – зал.

Ігрова кімната оснащена іграшками та матеріалами для різноманітних видів ігор з ляльками. Для сюжетних ігор (в магазин, лікарню, пошту та ін.) у спеціальних центрах є костюми, атрибути, пов'язані з професіями; тематичні іграшки; килимок для ігор з машинками тощо [8].

У Німеччині, функцію передшкільного ступеня здійснюють “підготовчі групи або класи” при дитячих садках або початкових школах, в залежності від різного рівня готовності дитини до навчання [6].

Відповідно до Конституції діяльність державної влади і виконання державних функцій у галузі дошкільної освіти покладається на автономні землі країни. Федеральна земельна комісія з освіти здійснює планування й регулює наукові дослідження актуальних проблем. Навчання й виховання дітей у державних дитячих садках безоплатне. Основним законом країни гарантовано підтримку альтернативних дошкільних закладів, крім приватних [4].

У Фінляндії реформа освіти 60-х років актуалізувала створення об'єднаної школи. У 1963 р. парламент ухвалив її концепцію. З цього часу дошкільні заклади офіційно ввійшли до її складу. Діти до 7 років, які могли відвідувати дитячі садки, вступали відразу після їх закінчення до початкової школи для 7–13-річних учнів. Принцип наступності з початковою школою простежується у змісті дошкільної освіти за такими основними блоками інформації: релігія, довкілля, рідна мова, дві іноземні мови, суспільствознавство, математика, музика, фізкультура, ручна праця. Особливу увагу в змісті дошкільної освіти зосереджено на розвитку сенсорних якостей дітей і їх емоційних почуттів,

соціалізації та рівному доступі до освітніх послуг за інтересами. Доповідь ЮНЕСКО про міжнародну освіту (1972) переорієнтувала зміст дошкільної освіти на нову модель – науковий гуманізм, творчий розвиток особи дошкільного віку до дорослості. Відповідно до принципів Декларації прав людини ООН Комітет з питань освіти з 1971 р. розглядає суспільне дошкільне виховання як обов'язкове, яке гарантує всебічний розвиток особистості. Упродовж останніх двадцяти років дошкільне виховання у Фінляндії децентралізовано, його національні програми замінено на програми закладів чи їх педагогічних колективів. Зміст дошкільної освіти індивідуалізовано відповідно до мовних груп населення (близько 60), а обсяг основних знань, як і раніше, спирається на гуманізм з чіткими ознаками космополітизму [4].

Характерною особливістю суспільного дошкільного виховання у Фінляндії є його тісний зв'язок із сім'єю. Держава приділяє велику увагу проблемам сім'ї і надає їй матеріальну, моральну та педагогічну підтримку. Найдавніший тип дошкільного закладу – народні дитячі садки, що покликані надавати допомогу сім'ям у вихованні дітей, батьки яких працюють. Існують інші типи дошкільного виховання: денний догляд за дітьми у родинах, відкриті та пересувні дитячі садки (на зразок сезонних). Великою популярністю користуються так звані сімейні дитячі садки, ідея яких нині поширилась в усьому світі. Для сімейного догляду за дітьми слід мати спеціальну підготовку. Відкриті дитячі садки працюють за типом ігрових майданчиків, куди батьки приводять дітей для прогулянки та спільних ігор з ровесниками. Рівень оснащення таких дошкільних закладів доволі високий. Кількість дітей у дитячих садках визначена нормами: у групах віком до року – не більше 6 осіб., від року до 2 років – не більше 12, після 3 років – до 20. Усі діти дошкільного віку обов'язково виховуються у дошкільному закладі протягом року перед школою [4; 2].

У Фінляндії роль передшкільного ступеня виконують передшкільні групи для дітей 6 років [6]. У виховній роботі значну увагу приділяють проведення свят: Дня ООН, Дня незалежності Фінляндії, Дня тата, Дня мами, Дня друга, Різдва, Пасхи, Дня фінської мови, Дня “Калевали” (карело-фінського національного епосу) [2].

Найпоширеніші типи закладів суспільного дошкільного виховання у Данії – денні ясла, садки, ясла-садки, ігрові майданчики та цілодобові дошкільні заклади, призначені для виховання й лікування дітей з вадами фізичного та психічного розвитку, надання їм психолого-педагогічної допомоги і здійснення корекції розвитку [2; 4].

Характерною особливістю дошкільних закладів є те, що значна частина вихователів – чоловіки (вони становлять майже п'яту частину педагогів, які працюють з дошкільнятами). Це має особливе значення для дітей з неповних сімей, де вихователем є тільки мати. У Данії функціонує центр Міжнародної Монтессорі асоціації, яка проводить плідну роботу з пропаганди ідей і досвіду М. Монтессорі в усіх країнах світу і має в них свої “дочірні” організації [4].

До дошкільних навчальних закладів Польщі належать дитячі садки, ясла-садки з повним (у місті) і неповним (село) днем перебування дітей [2].

Сьогодні в Польщі впроваджена та діє єдина європейська система дошкільної освіти. Це означає, що, як і раніше, у батьків є вибір, чи віддавати дитину в дитячий садок взагалі, і якщо віддавати, то на повний або скорочений день, окрім останнього року, що передує вступу до початкової школи. Більшість дитячих садків у Польщі – муніципальні. Рівень їх, утім, досить високий, оскільки держава приділяє багато уваги цій сфері. Крім муніципальних, існують і громадські дитячі садки, що призначені для дітей, позбавлених батьківського тепла, а також дітей із відставанням у розвитку або з обмеженими можливостями. Приватні дитячі садки в Польщі відрізняються великою кількістю вихователів, малою наповнюваністю груп, і, звісно ж, міцною матеріальною базою. Приватні дитячі садки відвідують діти дуже заможних громадян. Середній клас задовольняється муніципальними дитячими садками. Останній рік у дитячому садку, згідно з польськими законами, є обов'язковим для всіх без винятку, зокрема для дітей постійних жителів, які не є громадянами Польщі [4].

У Польщі здійснено перехід до критичної моделі навчання і виховання, що стимулює інноваційний і творчий підходи педагогів, орієнтування на людину, її особистісний розвиток. Важливою особливістю сучасного польського дошкілля є зміст диференційованого навчання дітей, його максимальна відповідність їхнім здібностям і можливостям [4]. У Польщі роль передшкільного ступеня виконують нульові класи при школах або підготовчі групи в дитячих садках [6; 1].

Дошкільні заклади Швейцарії – дитячі садки або дитячі школи, призначені для виховання дітей 4-х – 6-ти років. Окрім державних існує чимало приватних дошкільних закладів, які працюють п'ять днів на тиждень по кілька годин на день і розміщені здебільшого в одноповерхових котеджах з майданчиками для прогулянок та занять фізичною культурою.

Історично склалися дві концепції виховання дітей дошкільного віку:

- в німецькій частині Швейцарії – виховання спирається на ідеї Ф. Фребеля, який вважав, що виховання повинно мати чітку методологічну основу, кожен педагог має усвідомлювати мету виховання (розвиток природних здібностей дитини для саморозкриття), добираючи на цій основі найефективніші засоби і методи розвитку дітей [9].

- у романівській частині Швейцарії виховання спирається на концепцію женецького напрямку (Е. Клапаред, А. Фер'єр, Ж. Піаже) та монтезорівського типу, згідно з яким створюється розвивальне середовище, що відповідає зростанню маленької дитини та задовольняє її різноманітні потреби [4; 2].

Для німецькомовних і романомовних дитячих садків розроблено різні програми. Вони мають багато спільного завдяки ідеям гуманізації та збагачення розвитку дитини шляхом організації її предметного педагогічного середовища та досвіду. Швейцарські дошкільні заклади добре обладнані, в них багато дидактичного, ігрового матеріалу для занять та самостійної діяльності дітей. Відбувається пошук ефективних шляхів взаємодії дошкільних закладів і початкової школи, організовуються комплекси “дитячий садок – школа” для ширшого охоплення дітей дошкільним вихованням і підготовки їх до школи. З метою посилення зв'язку зі школою дошкільні заклади видають

кожній дитині психолого-педагогічну характеристику [4].

Співставимо результати аналізу моделей структури сучасної дошкільної системи освіти у Великій Британії та інших країнах Європейського союзу і представимо їх у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця дослідження ознак інноваційних моделей структури сучасної дошкільної системи освіти в країнах ЄС

Назва країни	Модель до шкільної системи освіти	Фінансування	Застосування підходів, концепцій	Своєрідність системи дошкільної освіти	Підготовка до школи
Велика Британія	Основні типи дошкільних закладів: - денні ясла (муніципальні та приватні); - ясельні класи, ясельні школи; - ігрові групи, клуби матері і дитини; - "групи можливостей"	Муніципальні ясельні школи і класи для дітей 3-5 років частково безоплатні; ігрові групи фінансуються з різних джерел: державою, благодійними фондами, батьками (тут діти віком 2-3 роки)	Диференційований підхід до виховання дітей	Поряд з державною системою дошкільного освіти (93%) функціонує і приватна (7%)	У приміщенні "ясельної школи" знаходиться велика кількість різноманітного обладнання та матеріалів, в тому числі ігрові інструменти, комп'ютери
Франція	Типи навчальних закладів для виховання дошкільників від 2 до 6 років: - материнські школи; - класи для малят при початкових школах; - дитячі садки	Держава приділяє багато уваги	- Демократизація змісту; - інтегрування міжнародного досвіду; - спрямування дошкілья на прищеплення фундаментальних життєвих навичок	Навчання дітей у материнській і початковій школах одним педагогом – здійснюється тісний зв'язок між дошкільним і початковим навчанням. Створення розвивального середовища	Використовуються різні форми інтеграції дитячих і початкових класів
Німеччина	Типи дошкільних закладів: - дитячі садки з повним або неповним перебуванням (для дітей від 3 до 6 років); - групи-садки для дітей однієї вікової групи (для старшокласників); - пришкільні групи (для п'ятирічних дітей); - підготовчі класи початкової школи для п'ятирічних дітей; - цілодобові інтернати для здорових дітей віком від 3 до 6 років або для дітей з проблемами здоров'я і розвитку	Навчання і виховання дітей в державних дитячих садках безоплатне. Законом України гарантовано підтримка альтернативних дошкільних закладів, крім приватних	Головні концептуальні засади виховання дошкільнят реалізуються в дитячих садках вільного типу (Вальдорфські і Монтесорі) і відкритих, побудованих на ситуативно-орієнтованій концепції дошкільного виховання	Відповідно до конституції, невиконання державних функцій у галузі дошкільної освіти покладається на автономні землі країни. У методичній роботі використовується багате предметно-дидактичне середовище. Наявність материнських центрів для спілкування, заробітку тощо	У Німеччині функцію передшкільного ступеня здійснюють "підготовчі" групи
Фінляндія	Типи дошкільних закладів: - дитячі садки (діти до 7 років); - денний догляд за дітьми в родині; - відкриті та пересувні дитячі садки; - сімейні дитячі	Держава приділяє велику увагу проблемам сім'ї і надає їй матеріальну, моральну і педагогічну підтримку	- децентралізація (Національні програми замінені на програми закладів); - індивідуалізація (відповідно до мови); - гуманістичний, творчий розвиток дошкільнят	Особливість дошкільного виховання – його тісний зв'язок із сім'єю: Значна увага приділяється проведенню свят у виховній роботі	Роль передшкільного ступеня виконують передшкільні групи для дітей 6 років

Назва країни	Модель дошкільної системи освіти	Фінансування	Застосування підходів, концепцій	Своєрідність системи дошкільної освіти	Підготовка до школи
	садки. Кількість дітей у дитячих садках визначено нормами: у групах віком до 1 року – до 6 осіб; від 1 до 2 років – до 12 осіб, після 3 років – до 20.				
Данія	Типи дошкільних закладів: - денні ясла; - садки; - ясла-садки; - ігрові майданчики; - цілодобові дошкільні заклади для виховання і лікування дітей з вадами фізичного та психічного розвитку	Держава приділяє багато уваги і надає їй матеріальну, моральну і педагогічну підтримку	- індивідуалізації; - самостійності, користуючись свободою вибору, отже система Монтесорі, яка тут використовується, відноситься до систем вільного виховання (у Данії функціонує центр міжнародної Монтесорі-асоціації, яка пропагує ідеї М. Монтесорі в усіх країнах світу)	Особливістю дошкільних закладів є те, що значна частина вихователів – чоловіки (їх майже п'ята частина педагогів). Створюється розвивальне середовище	Роль передшкільного ступеня виконують передшкільні групи
Республіка Польща	Типи дошкільних закладів: - муніципальні дитячі садки, їх рівень високий; - громадські дитячі садки для дітей, позбавлених батьківського тепла та для дітей з відставанням у розвитку; - приватні дитячі садки з великою кількістю вихователів, малою наповнюваністю, міцною матеріальною базою	Держава приділяє багато уваги і надає педагогічну підтримку	- Інноваційний підхід; - творчий підхід педагогів; - орієнтування на особистісний розвиток людини; - диференційований підхід, відповідність із здібностями дитини	Особливістю системи дошкільної освіти є перехід до критичної моделі навчання і виховання. Розвиток розвивального середовища	Роль передшкільного ступеня виконують нульові класи при школах або підготовчі групи в дитячих садках. Останній рік у дитячому садку, згідно з польськими законами, є обов'язковим для всіх без винятку, у тому числі для дітей постійних жителів – не громадян Польщі
Швейцарія	Типи дошкільних закладів: - Дитячі садки або дитячі школи для дітей 4-6 років	Крім державних, є і приватні дошкільні заклади		Особливістю є те, що в країні склалися дві концепції виховання дітей-дошкільнят: –в німецькій частині країни виховання спирається на ідеї Ф. Фребеля; - в романській частині - концепція женецького напрямку (Е. Клапаред, А. Фер'єр, Ж. Піаже) та монтесорівського типу; - розвиток розвивального середовища.	Організуються комплекси "Дитячий садок-Школа" Для охоплення дітей дошкільним вихованням і підготовки їх до школи

Висновки і перспективи подальших наукових досліджень з означеної проблеми. Проаналізувавши моделі структури сучасної дошкільної системи освіти у Великій Британії та у країнах Європейського союзу (Франції, Німеччині, Фінляндії, Польщі, Швейцарії) зазначаємо, що системи освіти цих країн мають свої особливості (у Великій Британії 93% дошкільних закладів забезпечується державою; у Франції навчання дітей у материнській і початковій школах здійснюється одним педагогом, що свідчить про їх тісний

зв'язок; у Данії значна частина вихователів – чоловіки, що має особливе значення для дітей з неповних сімей; у Швейцарії існує дві концепції виховання дошкільнят, дві різні програми тощо). Але в результаті дослідження встановлено, що спільним для дошкільних закладів європейських країн є особлива увага до створення розвивального середовища та організація різних видів діяльності, що сприяє загальному розвитку дитини.

Велика увага приділяється в системах дошкільної освіти, підвищенню рівня та якості дошкільного навчання і підготовки дітей до школи як найважливішого чинника їх подальшого освітнього шляху аж до безперервної освіти “навчання впродовж усього життя”. До структури дошкільної системи введена спеціальна ланка. – “передшкільний щабель” як сполучна ланка дошкільної та шкільної освіти, що орієнтує їх не лише на наступність, але й на інтеграцію. (напр., старша група материнської школи у Франції сполучена з першим класом початкової школи, у Швейцарії організовані комплекси: дитячий садок-школа тощо).

Перспективи подальших наукових досліджень з означеної проблеми полягатимуть у розкритті ефективних інноваційних підходів до підготовки фахівців з дошкільної освіти, які ґрунтуються на творчому підході.

Використана література:

1. Козак Л. В. Сучасна дошкільна освіта: європейський досвід розвитку. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 3-4. С. 235-251.
2. Особливості системи дошкільної освіти в різних країнах. URL: https://studopedia.su/16_183725_osoblivosti-sistemi-doshkilnoi-osviti-v-riznih-krainah.html
3. Дудко С. А. Дошкольное образование во Франции: история и современность. Отечественная и зарубежная педагогика. 2014. № 1. С. 89-97.
4. Освіта в Великобританії. URL: <http://poizdka.net/1899-osvita-v-velikobritanyi.html>
5. Орлова Л. В. Особенности дошкольного образования во Франции. *Детский сад: теория и практика*. 2011. № 2. С. 80-85.
6. Писарева Л. И. Дошкольная ступень в системе дошкольного образования: европейский опыт развития. *Педагогика: научно-теоретический журнал Российской академии образования: издается с июля 1937 / ред. Р.С. Бозиев*. 2013. № 10. 2013. С. 100-105.
7. Освіта в Великобританії. URL: <http://poizdka.net/1899-osvita-v-velikobritanyi.html>
8. Сазонова Д. С., Зибзеева В. А. Системы дошкольного образования за рубежом: их педагогический потенциал [Текст]. *Общество и цивилизация в XXI веке: тенденции и перспективы развития*. 2014. № 8-12. С. 161-166.
9. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006. 456 с.

References:

- [1] Kozak L. V. Suchasna doshkilna osvita: yevropeyskyi dosvid rozvytku. *Osvitolohichnyi dyskurs*. 2017. № 3-4. S. 235-251.
- [2] Osoblyvosti systemy doshkilnoi osvity v riznykh krainakh. URL: https://studopedia.su/16_183725_osoblivosti-sistemi-doshkilnoi-osviti-v-riznih-krainah.html
- [3] Dudko S. A. Doshkolnoe obrazovanye vo Frantsyy: ystoryia y sovremennost. *Otechestvennaia y zarubezhnaia pedahohyka*. 2014. № 1. S. 89-97.
- [4] Osvita v Velykobrytanii. URL: <http://poizdka.net/1899-osvita-v-velikobritanyi.html>
- [5] Orlova L. V. Osobennosti doshkolnogo obrazovaniya vo Francii. *Detskij sad: teoriya i praktika*. 2011. № 2. S. 80-85.
- [6] Pisareva L. I. Doshkolnaya stupen v sisteme doshkolnogo obrazovaniya: evropejskij opyt razvitiya. *Pedagogika: nauchno-teoreticheskij zhurnal Rossijskoj akademii obrazovaniya: izdaetsya s iyulya 1937 / red. R.S. Boziev*. 2013. № 10. S. 100-105.
- [7] Osvita v Velykobrytanii. URL: <http://poizdka.net/1899-osvita-v-velikobritanyi.html>

- [8] Sazonova D. S., Zebzeeva V. A. Sistemy doshkolnogo obrazovaniya za rubezhom: ih pedagogicheskij potencial [Tekst]. *Obshestvo i civilizaciya v XXI veke: tendencii i perspektivy razvitiya*. 2014. № 8-12. S. 161-166.
- [9] Ponimanska T. I. Doshkilna pedahohika : navchalnyi posibnyk. Kyiv : Akademydav, 2006. 456 c.

ИВАНОВА В. В. Организация современного дошкольного образования в системе непрерывного образования в странах европейского союза.

Большое внимание уделяется в системах дошкольного образования, повышению уровня и качества дошкольного образования и подготовки детей к школе как важнейшего фактора их дальнейшего образовательного пути вплоть до непрерывного образования “обучения на протяжении всей жизни”.

В статье проанализирована структура современной дошкольной системы образования в Большой Британии и в странах Европейского союза (Франции, Германии, Финляндии, Польше, Швейцарии). Отмечено, что системы образования этих стран имеют свои особенности (в Великой Британии 93% дошкольных заведений обеспечивается государством; во Франции обучение детей в материнской и начальной школах осуществляется одним педагогом, который свидетельствует об их тесной связи; в Дании значительная часть воспитателей – мужчины, что имеет особенное значение для детей из неполных семей; в Швейцарии существует две концепции воспитания дошкольников, две разных программы и тому подобное). В результате исследования установлено, что общим для дошкольных заведений европейских стран является особое внимание к созданию развивающей среды и организация разных видов деятельности, которая содействует общему развитию ребенка.

К структуре дошкольной системы введено специальное звено – “предшкольная ступень” как связующее звено дошкольного и школьного образования, которое ориентирует их не только на следующую, но и на интеграцию (напр., старшая группа материнской школы во Франции соединена с первым классом начальной школы, в Швейцарии организованные комплексы: детский садик-школа и тому подобное).

Ключевые слова: дошкольное образование, системы, Великая Британия, страны Европейского союза, особенности, общее для дошкольных заведений европейских стран.

IVANOVA V. V. Organization of modern preschool education in the system of continuous education in the countries of the european union.

Much attention is paid to pre-school education systems, improving the level and quality of pre-school education and preparing children for school as the most important factor in their further educational path to lifelong lifelong learning.

The article analyzes the structure of the modern pre-school education system in Great Britain and in the countries of the European Union (France, Germany, Finland, Poland, Switzerland). It is noted that the education systems of these countries have their own characteristics (in the UK 93% of pre-school institutions are provided by the state; in France, the education of children in mother and elementary schools is carried out by one teacher, testifying to their close relationship; in Denmark, a large proportion of educators are men which is of particular importance to children from single-parent families; there are two concepts of parenting education in Switzerland, two different programs, etc.). As a result of the research, it was found that special attention is paid to the creation of developmental environment and organization of various activities that contribute to the overall development of the child.

A special link has been introduced to the structure of the preschool system. – “Preschool” as a link between pre-school and school education, orienting them not only to succession but also to integration (eg, a senior group of a mother school in France is connected with the first grade of primary school, in Switzerland organized complexes: kindergarten- school, etc.).

Keywords: pre-school education, systems, United Kingdom, European Union countries, features common to pre-school institutions in European countries.